

KUIPERSAMBACHT

De stiel kuiper-vatenmaker leerde ik, Marleen Bonami, op heel jonge leeftijd: 10 jaar. Mijn vader was kuiper van beroep. Ik zag heel veel en hielp waar het kon in het atelier. De boekentas werd na schooltijd vlug in huis gezet en ik mocht een uurtje of 2 helpen, wat ik toen al heel leuk vond. Mijn vader had de stiel van kuiper geleerd in de brouwerij van de familie Meiresonne in Gent in de jaren 1950. Met de jaren kwamen er allerlei handelingen en speciale toepassingen bij die ik mocht aanleren tot ik op 20-jarige leeftijd de school had afgewerkt en meteen meedraaide in de zaak. Zo had ik alle kneepjes van het vak al snel onder de knie.

Er zijn geen opleidingen bekend met betrekking tot de uitoefening van deze specialisatie. Bewerking van massief hout vermindert steeds, manuele houtbewerking wordt almaar meer vervangen door machinale verwerking, waarbij de machinale verwerking dan nog meer en meer computergestuurd wordt. De voeling met het hout wordt steeds kleiner!

13 jaar lang volgde ik houtbewerkingstechnieken in avondscolen en verschillende ambachtelijke verenigingen in Oost- en West-Vlaanderen. Mijn interesse was heel breed; sculpturen en draaiwerk, werk als meubelmaker, koetshersteller, en beeldhouwer. Alles wat met massief hout te maken heeft. Ik heb leren vaten maken op de manier van de jaren 50 en mijn vader heeft mij geleerd hoe een vat werd gemaakt zonder ook maar één elektrische machine te gebruiken, wat heel uniek is voor België. In ons land is er naar mijn weten niemand meer die nog vaten kan maken op deze manier.

Gezien mijn leeftijd en het zware werk dat het kuipen met zich mee brengt, oefen ik het beroep van kuiper steeds minder uit. Nog voor het kuipen volledig verdwijnt, wil ik dit mooie ambacht doorgeven aan anderen. In een meester-leerling-traject van 2 jaar zal ik mijn ervaring en de basistechnieken van het kuipen doorgeven.

Daarnaast is er ook het verhaal van mijn Kuipersmuseum (www.bonamim.be). Als eerbetoon aan mijn vader, wijlen Achiël Bonami, kuiper in hart en nieren, kan je een bezoek brengen aan het Kuipersmuseum in Nevele. Ik maak er nu nog houten bloemkuipen en demonstreer graag hoe dat in zijn werk gaat. Het originele kuipersmateriaal kan je er ook nog altijd gaan bekijken. Bij bezoek aan het Kuipersmuseum wordt uitgelegd hoe en waar mijn vader de kuipersstiel aangeleerd heeft. Daarna volgt een filmpje uit de jaren 1940-1945 over het volledig ambachtelijk maken van een vat zonder elektrisch toestellen. Na de film geef ik een woordje uitleg over alle ambachtelijke gereedschappen die in het museum tentoongesteld zijn en antwoord ik op vragen van de bezoekers. Aansluitend demonstreer ik, samen met enkele vrijwillige bezoekers, hoe een kuip nu nog gemaakt wordt.. De bezoekers mogen met andere woorden zelf een kuip samenstellen en de ringen aandrijven. Regelmatig valt de kuip weleens in duigen!

Een kuiperij is een werkplaats waar houten kuipen en vaten of tonnen gemaakt worden. Kuipen worden gebruikt voor het bewaren en vervoeren van onder andere vloeistoffen, denk daarbij aan wijn en bier. Ook in de historische scheepsbouw waren kuipen onmisbaar. Ook het ambacht wordt kuiperij genoemd. Het kuipersberoep is een niche-specialisatie die in Vlaanderen en België niet meer door houtbewerkers of schrijnwerkers of de vroegere 'kuipers' wordt uitgevoerd. Het beroep van kuiper is nagenoeg verdwenen, omdat de kuipen of vaten tegenwoordig van metaal gemaakt worden. Referentie: [Wikipedia](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kuiperij)

INZENDER

Marleen Bonami
<http://www.bonamim.be/>

THEMA

Vertellen en taalgebruik
Natuur en landbouw
Eten en drinken
Ambacht, vakmanschap en techniek